

SÄKENIÄ

KAUNOKIRJALLINEN
KUUKAUSJULKAISU

Ilmestyy kerta kuukaudessa Fitchburgissa, Mass., Raivaajan
kustannuksella ja toimittamana

TILAUSHINTA \$1.00 VUOSIKERTA

Published every Month, by Finnish Soc. Pub. Co., Fitchburg, Mass.

5:s VUOSIK.

HELMIKUU

NO. 2 — 1911

Katsaus kansainväliselle sosialidemo- kratiale merkityksestä oleviin tapahtumiin v. 1910

*Pääomain keskittymisen seura-
ukset.*

Vuoden vaihteessa tarkastaa kapitalismi omaisuutensa, vertaa tulonsa ja menonsa, laskee voittonsa ja tappinosa. Pikkukapitalisteille surullinen tulos tuosta jännittävästä touhusta on se että he jatkuvasti saavat matemaattisia todistuksia keskittyneitten pääomien musertavasta vainosta liikemailmassa. Mutta kuinka moni heistä näinä päivinä huomattessaan pakosta siirtyvänsä omistavien luokasta omistamattomien luokkaan tullenee ajatelleeksi, että se tapahtui taloudellisen kehityksen välttämättömästä pakosta. Vaan ani harva heistä saattaa olla kylliksi järkevä, kylliksi rohkea, kylliksi itsenäinen antaakseen sosialidemokratiale

tunnustuksen väitteestämme, että pikkukapitalistein sortuminen on välttämätön taloudellisen kehityksen tulos nykyisessä yhteiskunnassa; yhtä välttämätön kuin kuolema. Kunpa vaan mahdollisimman moni heistä huomaaisi sen eittämättömän tosiasian, että samoin kuin kuolema tuntuu vapauttajalta sen mielestä, joka sairastaa tuskallista tautia, samoin vapauttaa vararikko pikkuomistajan rasittavasta taakasta, joka jo oli kiusaksi hänelle itselleen ja joka sen ohessa oli kapitalistisen yhteiskunnan kuolinkamppailun pitkittäjänä. Ennemmin tai myöhemmin täytyy heidän kumminkin tunnustaa tämä totuus. Silloin nämä kapitalisteista proletaareiksi suistuneet äskeiset ehkä vihaisimmat vastustajamme muuttuvat sosialidemokraattisen puolueen

mitä innokkaimmiksi kannattajiksi. Pääomain keskittyminen muodostuu siten monella tavalla sosialidemokratialle voitoksi, vaikka kapitalistinen maailma luulee siitä ainoastaan trustiherrain ja koronkiskurien hyötynen. Tuntematta vielä yksityiskohtaisesti suurten trustien jättiläismäisiä vuosivoittoja, tietämättä vielä, kuinka monta prosenttia raharuhkinaat ovat viime vuoden ajalla ansainneet voimme me jo summamutikassa sanoa, että kummatkin ovat voittaneet enemmän kuin minään edellisenä vuotena. Kapitalistien luokka on niinmuodoin vähentynyt, köyhälistöluokka sitävastoin on tuon pääoman kehittymisen, luonnollisen lisääntymisensä vuoksi sekä teknillisen edistyksen takia entistä enemmän lisääntynyt. Rikkaus ja köyhyys, yllällisyys ja kurjuus ovat luokkavastakohtia entistä enemmän selvittäneet. Yksilöllisesti katsottuna on tuo työtätekevän luokan taloudellisen aseman entisestään huonontuminen katkeruutta herättävää. Mutta se katkeramielisyys herättää tyytymättömyyttä nykyiseen järjestelmään, se kasvattaa luokkainhoa, terästä taistelutarhoa; se jouduttaa sosialismin toteutumista. Tästä työtätekevän luokan elämänehtojen huonontumisesta ovat ensimmäisenä seurauksena ankarat

Työtaistelut

joista vuoden ensimmäisinä kuukausina tapahtunut Philadelphian raitiotieläisten lakko lienee huomattavin kuluneen vuoden ajalta. Monet muut työtaistelut tällä man-

tereella kuten New Yorkin ja Chicagon pukutyöläisten, kaivosmiesten lakko Pennsylvaniassa, kuljetustyöläisten New Yorkissa, siikaarin tekijäin lakko Tampassa y. m. avaavat taas köyhälistön silmät näkemään kuinka lujempi ammatillinen järjestäytyminen ja köyhälistön luokkatietoisuuden kehittäminen on välttämätöntä. Ne opettavat myös ymmärtämään, etteivät lujimmatkaan ammattijärjestöt yksin pysty taistelemaan työväenluokalle parempia elämän mahdollisuuksia niin kauan kuin kapitalistit saattavat komentaa poliisit, sotaväen ja oikeusistuimet ammattijärjestöjä vastaan; niin kauan kuin trustit ovat tilaisuudessa kohottamaan elintarpeitten hintoja enemmän kuin parhaakaan ammattijärjestöt voivat työpalkkoja saada nousemaan. Pyrkii työpalkat vaan entisestään laskeutumaan itse ammattialoilla, kin työläisten reserviarmeijan lisääntymisen ja tekniikan parantamisen ja tuotannon keskittymisen ynnä kansainvälisen kapitalistisen kilpailun pakotuksesta. Puhumattakaan siitä, että työnsaanti on jo miljoonille tykkänään mahdollisuus ja siitä että useat saavat ainoastaan osan vuodesta työskenellä osan työttömänä kuluttaa niukkoja ansioitansa. Tuollaiset vaikuttimet johtavat köyhälistön välttämättömyyden pakolla kysymään mitä tulee tuonnempaan? Ja ainoa järkipäiväinen vastaus silloin on tämä: Työläisten pitää saada sananvalta yhteiskunnan asioissa. Sosialistien tunnuslause: "Kaikkien maiden köyhälistö liitykää yhteen!" pystyy yhä useampaan kalloon. Ja

kun me sanomme, että kapitalistiluokka hoitaa luonnollisesti yhteiskunnan asioita oman etunsa kannalta katsottuna, mutta jos tahdomme niitä työväenetusjien mukaisesti hoidettavaksi niin silloin pitää köyhälistön hankkia vaikutusvalta yhteiskunnassa omiin käsiinsä. Näin edellyttävät kaikki edelliset tekijät köyhälistöluokan yhteiskunnallista tajuntaa. Niiden seurauksena me voimme iloksemme muistiimme merkitä Yhdysvaltain työväestön

valtiollisen toiminnan

joka viime vuoden ajalla edistyi enemmän kuin minään edellisenä vuotena. Sosialististen äänestäjien runsas lisääntyminen ja vaikapa vaan yhden ainoan edustajan saanti Yhdysvaltain kongressiin oli sellainen merkkitapaus v.na 1910 että se merkitsee käännekohtaa tämän maan historiassa. Kapitalistisen mailman päävarustuksen portti on murrettu sillä teolla. Vielä tosin ei ole kuin yksi punainen lipun heiluttaja tuolla vihollisjoukon keskellä, mutta me saamme olla varmat, että jo ensi rynnäkössä sinne työntäytyy useampia tovereita hänelle avuksi. Eivätkä ne sieltä lähde ennenkuin punainen lippu liehuu kongressin istuntatalon katolla.

Monet muutkin tapahtumat todistavat valtiollisen tajunnan levenemisen puolesta viime vuotena Yhdysvalloissa. Myös n. s. kunnallissosialismi on Milwaukeeen sosialistitoverien käytäntöön sovittamana osoittautunut tälläkin mantereella toteuttamismahdollisuutensa aivan esimer-

kiksi kelpaavalla tavalla. Mutta jättäkäämme sen ynnä muiden vuoden ajalla tapahtunein asiain luetteleminen Yhdysvalloissa, vilkaistaksemme mitä mieleenpantavaa vuosi 1910 tarjoaa meille toisista maista ja maanosista.

Lähinnä muuta on meillä mielessämme

Suomen kysymys ja sosialidemokratian menestykset synnyinmaassamme.

Mutta ikävyydellä meidän täytyy tunnustaa että kulunut vuosi ei tarjoa meille sieltä mitään ilahuttavia enteitä. Lyijynrasakaana painaa musta venäläinen taantumus leimansa Suomen valtiolliseen sekä yhteiskunnalliseen elämään. Venäläisen virkavallan anastuspolitiikka vaatii Suomen sosialidemokratisen puolueen huomion kohdistumaan miltei yksinomaan tuon yleisisänmaallisen painajaisen vastustamiseen, joten siitä ilmeisesti kärsii puolueen sisäinen toiminta ja taistelu kotimaista anastajaluokkaa vastaan. Ja kun ei voi vaatiakkaan, että äsken puolueeseen liittyneet sata-tuhantiset joukot vielä olisivat kyllin itsetietoisia käsittääkseen velvollisuutensa kuulua joka tapauksessa puolueen järjestöihin täytenä velvollisuutensa muutenkin kun tuon tuostakin tapahtuvissa eduskuntavaaleissa, niin on ymmärrettävää että puolueen järjestöjen jäsenmäärä ja tulot ovat huomattavasti vähentyneet. Tosin minulla enempää kuin kenelläkään toisella ei vielä ole käytettävänäni tilastollisia numeroita vuodelta 1910. Mutta tuntien y-

leensä sen painostuneen ja velton mielialan, mikä Suomen puolue-elämässä on viime vuotena vallinnut sekä ottaen lukuun jo edellisenä vuotena tapahtuneen taantumuksen, mikä jo on numeroilla todisteltavissa niin luulen lähimain osuvani oikeaan sanoesani että suhteellisesti sama tulos kuin v. 1909 lienee myös vuodelta 1910 saavutettu.

Kun minun tämän suuntaista väitettäni muuan sepustelija Rai-vaajassa arveli tuonnottain perättömäksi, jopa vailan porvaris-tolta lainatuksi, niin saahan tässä sijansa muutamat tätä asiaa valaisevat numerot äsken ilmestyneestä Suomen sosialidemokratisen puolueen vuositilastosta vuodelta 1909.

Siinä esitetyistä numeroista — joiden todenperäisyyttä ei kaiketi Ähvän Jyskykään halunne epäillä — näkyy että puolueen jäsenluku v. 1908 oli 71,266 ja v. 1909 oli se ainoastaan 58,293. Puolueen maksavien jäsenten lukumäärä oli siis edellisenä vuotena vähentynyt lähes kolmellatoista tuhannella. Puolueyhdistysten tulot v. 1908 tekivät 2,508,481 ja vuonna 1909 ainoastaan 2,065,598. Tuloissa niinmuodoin vähennystä 442,883. Toivokaamme viimeiseen asti etteivät vastaavat numerot vuodelta 1910 olisi yhtä ikävät, mutta kuten jo sanoin syytä on otaksua, ettei se toivoimisesta parane.

Ammatillinen järjestäytyminenkin on viime vuotena tavallaan taantunut kun muutamat ammattiliitot ovat eronneet Suomen koko maata käsittävästä ammattijärjestöstä.

Lainsäädännön alalta ei v. 1910 liioin ole mitään tuloksia. Epätietoista vielä on tuleeko edes v. 1909 eduskunnan hyväksymät työväensuojelulait vahvistetuksi sillä Suomen kapitalistiluokka ja sen virkaherrat Suomen teollisuushallituksessa ym. tekevät voitavansa ryssäläissenaatin taivuttamiseksi niitä hylkäämään. Ja viimeisimmät viestit Suomesta kertovat otaksutun kapitalistiluokan ponnistusten onnistumisesta, huolimatta siitä että työväestö on mitä tarmokkaammin ilmaissut mielipiteensä moisen kapitalin menettelyn johdosta.

Noihin masentaviin ilmiöihin kuluneelta vuodelta emme totuuden vuoksi saata olla lisäämättä puolueessa ilmennyttä erimielisyyttä menettelytavoista, joka yhä näyttää olevan kärjistymään käsin. Aluksi näytti se vaan pikumaiselta persoonanalkutukselta, mutta vähitellen on siihen pahlalla tahdolla saatu asialliseltakin tuntuva pohjaa, jopa niin pitkälle että puolueen pää-äänenkannattajan tunnettu toimittaja Edvard Valpas ja hänen asetoverinsa Kullervo Manner ovat pyytäneet äskettäin pidetyltä Uudenmaanlänin vaalipiirikokoukselta lupaa jakaa puolueen eduskuntaryhmän kahtia näinä päivinä vallittavan eduskunnan helmikuulla kokoontuessa. Sellaisen luvan ovat he myös saaneet sanotulta kokoukselta. Suurempaa vaaraa tuosta hajotushommasta tuskin sentään tarvitsee pelätä. Minä puolestani otaksun sen kumminkin eräänlaiseksi diplomaattiseksi silmänkääntötempuksi, jonka mo-

tiiveja ja tarkoituksia en tahdo tässä ruveta arvostelemaan.

Syntiregisterin puolella tullaan vielä ma'nitsemaan parin sosialidemokratiasessa puolueessa huomattun henkilön palajaminen porvarillisten leiriin, mistä olivat tulleetkin. Ne olivat työväen runoilijana tunnetuksi tulleet terijokelaisen kauppiaan poika Mikko Uotinen ja vuoden 1907 valtiopäiviltä asti sosialidemokraattisena edustajana ollut kansakoulun o'pettaja ja maisteri Josua Järvinen. Tämä vaan sen vuoksi että muistettaisi aina olla vähän varuillansa moisten herrastungettelijain suhteen, sen sijaan että me tavallisemmin iloitsemme enemmän yhden tuollaisen porvarikettuttelijan sosialidemokraatiksi muuttumisesta kuin sadan työläisen puolueeseen liittymisestä. Ollaanpa vielä valmiita työntämään noita onnenonkijoita heti puolueen tärkeisiin luottotoimiin ja palkattuihin tehtäviin, jota varten he juuri puolueeseen pyrkivätkin. Tuommoiset luopumiset ovat siis vaan otettavat opiksi, eikä niistä niin ollen ole syytä sen enempi valittaa.

Ne muutkaan taantumusi'lmöt, joista edellä on mainittu, eivät liioin tarvitse itseasiassa hyvin suuresti huolestuttaa, sillä todellisuudessa on kuitenkin sillä tavalla, että sosialidemokraattinen valistus on levinnyt yhä laajemmalle ja luokkatietoisuus on tullut syvällisemmäksi, eikä vastustajamme suinkaan tarvitse iloita sosialidemokraattien vähenemisestä Suomesta sen perusteella, että puolueen jäsenluku on pienentynyt. Näinä päivinä toimitettavat

eduskuntavaalit varmaan antavat todistuksen porvaristolle ja Venäjän hallitukselle sosialidemokratian edistyksestä Suomessa kaikista vastoinkäymisistä huolimatta. Ja sopivan ajan tullessa on toverimme osoittava kunnialla ansaitsevansa ensimmäisen sijan kansainvälisen sosialidemokratian riveissä valtiollisella alalla. Mutta se sopiva aika riippuu suuren

Venäjän sosialidemokratian kehityksestä

joka viime vuoden loppupuoliskolla on taas osottanut taipumuksen ilahuttavia merkkejä siitä masennustilasta, mihin Stolypinin kaulaliina poliitikka sen oli viime vuosina painanut.

Venäjän sosialidemokraattien ulkomailla ilmestyvä äänenkannattaja Russisches Bulletin kirjoittaa virran olevan nousemassa. Siellä missä vielä äskettäin valitsi haudan hiljaisuus, jota ei häirinnyt muu kuin pyövelien ja duumassa istuvien hallituksen kätyrien voiton ulvonta, siellä ovat tänäpäivänä joukot jälleen astuneet taistelutantereelle. Toistaiseksi tosin Jutupäässä vaan o'piskeleva nuoriso, porvarillisen demokratian valvutunein osa. Mutta jo yhtyvät liikkeeseen myös työväenluokan itsetietoisimmat ainekset, ja näiden etujoukkojen takaa jo kuuluu liikkeelle lähtevän suuren työläisarmeijan raskaitten askelien jyske.

Tällä kertaa on tuo julkisuudessa esiintyvä liike pi'rtänyt lippuunsa ainoastaan kuolemanrangaistuksen poistamista koskevat

vaatimukset ja Tolstoin kuolema antoi ulkonaista vauhtia tälle liikkeelle. "Mutta kokonaan väärin olisi olettaa" — lausuu edellä mainittu lehti — "että tämä liike olisi vaan Tolstoin kuoleman johdosta ilmennyttä satunnaista mielenliikutusta."

Valtakunnan duuman puhujalavalta lausui sosialidemokraatti Pokrovskij Pietarissa ja Moskovassa hiljattain pidettyjen mielenosoitusten johdosta seuraavat sanat: "Tuoreen haudan äärellä vielä kaikuivat "En voi enään vaijeta" — tekijän ääni ja hänen huutoonsa vastaa kaiku Venäjän kaikilta ääriiltä: "Emme voi enää kestää Venäjän nykyistä olotilaa!" Näin vastaa kaiku. Tältä puhujalavalta on jo ennenkin vaadittu kuolemanrangaistuksen poistamista, mutta viimeisten kolmen vuoden aikana ovat kuolemanrangaistuksen vastustajain äänet hukkuneet kolmannen duuman enemmistön ulvontaan. Huuto: "Alas kuolemanrangaistukset!" kaikuu nyt duuman seinien ulkopuolella. Ylioppilaat ja köyhälistö ovat siirtäneet tämän huudon ulos kaduille. Kymmenet tuhannet kansalaiset ovat kokoontuneet Nevskille kannattaakseen köyhälistön vaatimuksia. Eikä näitä joukkoja ole pannut liikkeelle mikään agitatsioni, vaan hallituksen harjoittama väkivalta ja kansamme oikeuteton tila."

Tämän liikkeen vakavuutta — lisää Russisches Bulletin — todistaa parhaiten se seikka, että opiskelija nuorisosta, niin mies kuin naispuolinenkin, huolimatta poliisin ja sotajoukkojen paljoudesta, kasakkain nagaikoista ja keihäis-

tä, on uskaltanut esiintyä pääkaupungin suurimmilla kaduilla ja toreilla sekä tuntikausittain jaksanut kestää sapelivallan hyökkäyksiä. Nykyisiä tapahtumia saattaa pitää kuvaavana ilmaisuna Venäjän kansan keskuudessa vallitsevasta mielialasta. Saattaa pitää varmana että yleensä tähän saakka vallinnut tantumus on päättymässä, että Venäjän kansanvaltaiset ainekset jälleen alkavat herätä. Vuoden alusta alkaen on työläistenkin keskuudessa näkyneet samanlaisia oireita, jotka ovat ilmaantuneet yhä yleisimmiksi käyvässä työtaistelussa ja kasvavassa valtiollisessa vahventumisessa. Etenkin viime syksystä saakka on Pietarin ja Moskovan köyhälistön keskuudessa ollut huomattavissa sellainen mieliala, joka antaa aihetta sangen hyville toiveille.

Kun edellisen ohessa ottaa huomioon Venäjän sosialidemokratiasessa liikkeessä vuoden ajalla suoritettujen menettelytapaväitelyt, joiden tuloksena vuoden lopulla pidetyn kokouksen päätös: julkisen toiminnan etusijalle asettaminen kaikissa mahdollisissa tilaisuuksissa, sekä sen, että puolueen johto nykyään on siirtymässä työmiesten käsiin, sen sijaan että se näihin asti on ollut melkein yksinomaan intelligenttien hoitettavana, niin me voimme hyvällä syyllä pitää vuoden 1910 saavutuksia paljon lupaavina enteinä Venäjän, Suomen ja koko maailman sosialidemokratiaselle liikkeelle. Sillä on todellakin niin, kuten amerikalainen sosialisti John Spargo sanoo, "ettei sosialismin etenemisestä missään

maassa voida sanoa että se kuuluisi yksistään sille maalle. Kun toverimme Saksassa ottavat uuden harppauksen äänestyksessä eteenpäin, niinkuin heillä onkin hyvä tapa tehdä, niin me jaamme heidän ilonsa ja riemunsa. Ja kun me Yhdysvalloissa istutamme lippuumme päivän marssissa lähemmä päämääräämme, niin tuntevat toisten maiden sosialistit ilon väristyksen sekaisen

päihtymyksen itsessään meidän voittomme johdosta.”

Tässä mielessä jatkan tätä kat-
sausta kansainvälisen sosialidemokratian ennätyksiin vielä edelleen, sillä ymmärrän tämän tapaisilla selostuksilla olevan mitä parhaimman agitaattorisen merkityksen, samalla kun ne antavat pientä vihjausta erilaisten menetelytapojen tuntemisessa.

Lebanon, 2/1 1911.

Eetu Salin.

Omaisuu den pyhyys ja “työn vapaus”

Tokkopa kapitalismin kynä-
rengit mistään pitävät niin suurta suuta kuin noista kahdesta seikasta. He voivat hyvin “harrastaa reformeja”, jyrkänpuoleisia-
kin, kunhan ne vaan eivät uhkaa “omaisuuden pyhyyttä”. Jos vain sellaisia vaaditaan — ja mikäpä vähänkään vaikuttava uudistus ei koskisi omaisuuteen! — on heti tuo “reformeja harrastava” herra hyvällä omallatunnolla valmis kirjottamaan: ei, nyt mennään jo liian pitkälle! Vai tässä alettaisi “pakkoluovutusta” toimeenpanemaan! Ja pakkoluovutus, nykyvaltionkin pyhittävä ja käyttämä yhteiskunnallinen keino laillisesti tyydyttää yhteistä tarvetta yksityisen kustannuksella — hänelle kylläkin määrätyillä perusteilla “kohtuullista” korvausta maksaan, se pakkoluovutus on heidän suusaan sama kuin rosvous. Ovelas-

tipa Suomen porvarilehdet nimitävätkin levottomana talvena 1906 tapahtuneet rosvoukset “pak koluovutuksiksi” siten saattaakseen tuon sanankin huonoon huutoon.

Muistuu pa mieleeni pieni väitelykokous ensi vaalitaistelun ajoilta. Liekö tapahtunut Vesilahdella. Kylmässä tuvassa väiteltiin. Vastustajana nuorsuomalainen Viljaksinen. Kun hän hyökäsi pakkoluovutusohjelmaamme vastaan, huomautin siitä, että nykyinenkin lainsäädäntö sen periaatteen tuntee.

— Jaa, vastasi tuo juoheasti puheleva, lihavahko kaljupää, nykyisen pakkoluovutusasetuksen kautta hankitaan maita hautumaiksi — —

— Niin, ehätin väliin sanomaan, hankitaan välttämättömiä maa-aloja kuolleille, me haluai-